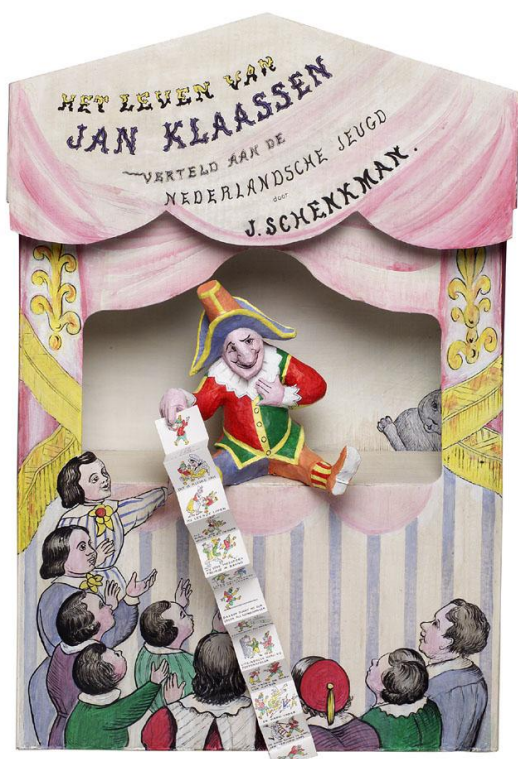

Het leven van Jan Klaassen

Jan Klaassen is de hoofdpersoon in de Nederlandse poppenkast. Figuren als Jan komen in heel Europa voor. Hun stamvader is de Italiaanse *Pulcinella*. Veel nakomelingen hebben zijn *neus* en *bochel* geërfd. Poppenspelers trokken veel rond; de onderlinge beïnvloeding was groot.

Uiterlijk

Jan Klaassen draagt een naar voren wijzende puntmuts en een kostuum dat lijkt op het *narrenpak*. Op oude prenten heeft hij nog een bochel.

In *Het leven van Jan Klaassen verteld aan de Nederlandsche jeugd* (1860)

beschrijft de Amsterdamse schoolmeester *J. Schenkman* het wel en wee van Jan als *trompetter* bij de Prins van Oranje. Jan is afgebeeld met een flinke *buik* en *bult*, draagt een kleurig kostuum met een *steek* en lijkt sprekend op de Franse *Polichinelle*.

Liefdesperikelen

De illustraties zijn bijna identiek aan de zwart-witplaatjes in *Vie de Polichinelle et ses nombreuses aventures* van *Octave Feuillet* (1821-1891), dat in Nederland verscheen onder de titel *Het leven van Polichinelle en zijn talrijke avonturen*. Aan het eind van dit verhaal ontmoet Polichinelle zijn geliefde *Colombine* (dochter van *Pantolon*).

Haar medeminnaars, *Pierrot* en *Arlequin*, komen in Schenkman's boek niet voor. Daarin trouwt Jan Klaassen met *Katrijn*; hun huwelijk bestaat uit schelden en slaan en hun kroost wordt de deur uit geschopt. Als de *Dood* opkomt, jaagt Jan hem weg.

Levende kat

Op het pastichetoneeltje is een klauwende *kat* te zien; een on-Nederlandse situatie. In de Franse volkspoppenkast echter was het gebruikelijk dat een levende poes met Polichinelle vocht.